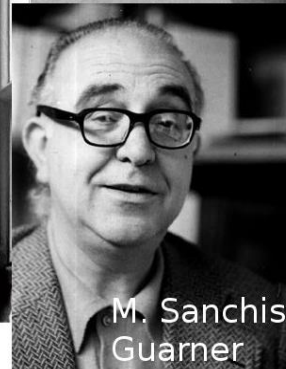
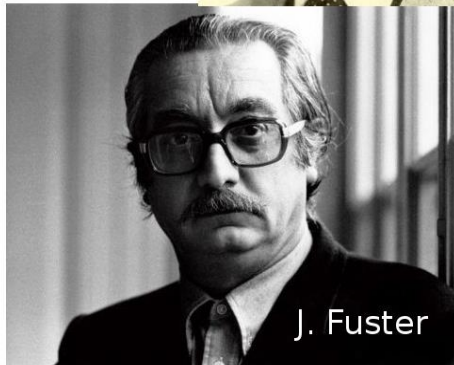
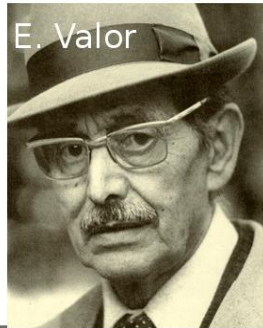

CURS DE VALENCIÀ

Nivell B1 (Elemental)

Unitat 18

Índex

1. Sopar ràpid i bé

- 1.1. Comprensió lectora
- 1.2. Expressió oral (grups de conversa)

2. Llengua

- 2.1. Ortografia: les vibrants
 - 2.1.1. El so vibrant simple
 - 2.1.2. El so vibrant múltiple
- 2.2. Exercicis
- 2.3. Morfologia: les perífrasis verbals
 - 2.3.1 Les perífrasis d'obligació
 - 2.3.2 Les perífrasis de probabilitat
 - 2.3.3 Les perífrasis temporals
- 2.4. Exercicis
- 2.5. Morfologia: els interrogatius
- 2.6. Exercicis

3. Expressió escrita

4. Solucionari

1. Lectura

SOPAR RÀPID I BÉ

Si són les nou de la nit, el cansament és intens i les intencions d'experimentar a la cuina, mínimes, el més pràctic és optar per la pizza a domicili, un assortiment de formatges i embotits o una conserva precuinada. Potser acompanyada d'alguna picadeta, unes galetetes i la beguda refrescant que es tinga a mà. Per una vegada no passa res, però si la història es fa crònica, pot causar trastorns en l'organisme, somnis poc reparadors i, probablement, augment de pes. Per a evitar-ho, només cal un poc d'organització, imaginació i uns minuts. Es pot sopar ràpid i bé.

Com a primer plat, o únic per als majors, es pot preparar al moment una vitamínica ensalada. Els ingredients que poden constituir un plat magnífic poden ser els següents: endívies, tomaques, encisam o cogombre; d'altra banda, una porció consistent d'ou dur, pernil cuit, formatge fresc o tonyina en conserva fan d'aquest àpat una festa per a la vista i el gust. Si no hi ha més sopar, pot afegir-s'hi arròs bullit, dacs en conserva o unes cullerades de llegums cuits. Un amaniment a base d'oli d'oliva o alguna salsa en quantitats moderades donaran el toc de sabor. Una altra opció de primer plat lleuger i sa, és verdura bullida: col, coliflor o carabassot, que són fàcils de preparar. O una sopa de verdures o brou d'au preparat amb antelació.

Com a segon plat, sobretot, si hi ha xiquets a casa, pot ser uns ous durs, una truita, una escalopa d'au, un peix bullit o unes croquetes casolanes, ja preparades. Només necessitem 10 minuts. Una ració de pollastre rostit, encara que siga fred o el *roast-beff* del dia anterior també serveixen.

Si res d'això ens abelleix o no hi ha voluntat de cuinar, es pot menjar pa, torrades, formatge fresc, pernil poc greixós, unes peces de fruita i un iogurt. Les conserves d'espàrrecs, carlotes, api o remolatxa donaran el toc vegetal.

Es tracta que el sopar siga lleuger, senzill, digestiu i poc condimentat. Cal pensar que amb 15 o 20 minuts la nostra salut pot eixir molt beneficiada.

Magda Carla, *Magazine* (Traducció)

1.2. Comprensió lectora

Després de llegir el text, digueu si les afirmacions que són vertaderes (V) o falses (F) marcant amb una creu la casella adequada. Podeu consultar les respostes en la clau.

	V	F
1. Menjar habitualment pizzes i embotits no engrosseix, però pot causar trastorns en l'organisme.		
2. Com a primer plat és recomanable una ensalada o verdura bullida.		
3. No és gens bo amanir les ensalades amb oli d'oliva.		
4. Per a poder preparar un sopar sa només calen uns 15 o 20 minuts.		
5. Un recurs molt fàcil i sa són unes torrades de pa amb formatge fresc i pernil, acompanyades d'unes peces de fruita i iogurt..		

2. LLENGUA

2.1. Ortografia: les vibrants

Quan pronunciem aquests sons, la llengua vibra de manera que interromp i allibera successivament el corrent d'aire.

En valencià tenim dos sons vibrants:

- el simple: *cara, carbó, cor*, etc.
- el múltiple: *rata, mirra*, etc.

2.1.1. El so vibrant simple (grafia *r*)

El so vibrant simple no presenta cap problema:

- en posició intervocàlica: *cara, cadira, sonora, pera*, etc.
- entre vocal i consonant: *verd, partit, nord*, etc.
- en posició final de paraula: *car, calamar, calor*, etc.

Atenció, però, a la **R** en posició final de paraula, ja que en algunes zones del nostre domini lingüístic (inclòs el nord valencià), aquesta **R** és muda. Els parlants d'aquestes zones han de tenir present que acaben en **R**:

- Els infinitius de la 1a i la 3a conjugació: *cantar, ballar, dormir, mentir*, etc.
- Els infinitius de la 2a conjugació que no acaben en **-RE**: *saber, véncer, dur, pertànyer, ocórrer*, etc.
- Les paraules que retrauen la **R** als derivats: *por* (poregós), *clar* (clara), *segur* (seguretat), etc.
- Les paraules que acaben en els sufixos derivatius:

- AR: *bestiar, colomar, etc.*
- ER: *fuster, tauler, taronger, etc.*
- OR: *blavor, grisor, etc.*
- DOR: *llaurador, mocador, etc.*

NOTEU que no acaben en *-r* paraules com *compte* (no es diu *cómpter**), o els infinitius de la 2a conjugació que acaben en *-re* (no *-rer*), com ara *creure* (no és correcte *créurer**), *perdre* (no és correcte *pèdrer**), *veure* (o *vore*) (no són correctes *véurer* ni *vórer**), etc.

2.1.2. El so vibrant múltiple

El so vibrant múltiple s'escriu:

<i>R</i>	a començament de paraula: <i>ric, rialla, rata, etc.</i>
	després de consonant: <i>Bellreguard, enraonar, Enric, etc.</i>
<i>RR</i>	en posició intervocàlica: <i>arrasar, irritar, Borriana, etc.</i>

Cal recordar que...

Igual que ocorre amb la grafia *s*, també la grafia *r* es manté simple en paraules formades amb prefixos grecollatins. Per exemple: *republicà = antirepublicà*.

Es tracta sempre de prefixos que acaben en vocal, i que van seguits per una paraula que comença amb *r*.

Heus ací els més usuals:

a (només en sentit privatiu, és a dir, indicant ‘manca de’): *arítmia*

anti: *antireumàtic*

arxi: *arximilionari*

auto: *autoretrat*

bi: *birectangle*

contra: *contrarestar*

extra: *extraradi*

para: *pararítmic*

pre (en el sentit d’‘abans de, anterior a’): *preromàntic*

semi: *semiregular*

supra: *suprarenal*

tri: *trirectangle*

ultra: *ultraràpid* etc.

Noteu que **no** segueixen aquesta regla, per raons etimològiques, algunes paraules com *birrem*, *trirrem*, etc.

2.2. Exercicis

Poseu *r* o *rr* en els espais en blanc:

- a. ...amon som...eia a totes ho...res.
- b. És un busca-...aons: no hi parles gaire.
- c. El cant dels g...ills és mono...im.
- d. Picasso es va fer un auto...etrat.
- e. Els ...eaccionaris p...epa...aven la cont...a...evolució.
- f. Li han posat una injecció de sèrum anti...àbic.
- g. He deixat l'abric al penja-...obes del ...ebedor.

- h. Es va en...iquir ...àpidament.
- i. Mirarem de contra...estar aquest ambient anti...eligiós.
- j. No és igual pre...omà que pre...omànic.
- k. Viu a l'extra...adi de Man...esa.
- l. Tenia una obstrucció a les glàndules supra...enals.
- m. Em compraré una estufa amb termo...egulador.
- n. Li va tocar un ...eceptor de televisió dels més moderns.

2.3. Morfologia: les perífrasis verbals

2.3.1. Les perífrasis d'obligació

ÉS INCORRECTE DIR	CAL DIR
<i>Hi ha que fer* cas del metge.</i>	<i>Cal fer cas del metge.</i> <i>S'ha de fer cas del metge.</i>
<i>Tens que deixar* de fumar.</i>	<i>Has de deixar de fumar.</i> <i>Cal que deixes de fumar.</i>
<i>És precis descansar* de tant en tant.</i>	<i>És necessari (o: És menester) descansar de tant en tant.</i>
<i>Deus de contar-ho* tot als teus pares.</i>	<i>Has de contar-ho</i> (o també, encara que és menys recomanable: <i>Deus contar-ho</i>) <i>tot als teus pares.</i> <i>Cal que ho contes tot als teus pares</i>

Hem de diferenciar entre l'obligació *personal* (la que s'atribueix a algú en concret) i l'obligació *impersonal* (la que s'enuncia de manera genèrica). Les perífrasis que indiquen obligació correctament en valencià són:

obligació personal	Haver de + INFINITIU	<i>Has de venir a la festa.</i>
	Cal que + SUBJUNTIU	<i>Cal que estudies més.</i>
	<i>És necessari (o: menester) + SUBJUNTIU</i>	<i>És necessari que em digues tot el que saps. És menester que em digues tot el que saps.</i>
obligació impersonal	Cal + INFINITIU	<i>Cal respectar els drets dels altres..</i>
	S'ha de + INFINITIU	<i>S'ha de menjar per a viure, no pas al revés.</i>
	<i>És necessari (o: menester) + INFINITIU</i>	<i>És necessari treballar per a poder menjar. És menester treballar per a poder menjar.</i>

La perífrasi **deure + INFINITIU** (ex.: *Deus fer el que t'ha dit ta mare*) s'admet també com a forma d'expressar l'obligació, encara que no es recomana fer-la servir amb aquest sentit, ja que és més habitual utilitzar-la per a indicar la probabilitat; en qualsevol cas, cal recordar que no és mai correcte inserir la preposició *de* entre el verb *deure* i l'infinitiu corresponent. (ÉS INCORRECTE DIR: *Deus de fer* el que t'ha dit ta mare.*)

2.3.2. Les perífrasis de probabilitat

ÉS INCORRECTE DIR	CAL DIR
<i>Obri la porta, que serà* ta mare.</i>	<i>Obri la porta, que deu ser ta mare.</i>
<i>La qui va telefonar ahir seria* ta mare.</i>	<i>La qui va telefonar ahir devia ser ta mare.</i>
Deuen de ser* les cinc i mitja.	<i>Deuen ser les cinc i mitja.</i>
M'ha dit Pau que igual ve* demà. M'ha dit Pau que potser vinga* demà.	<i>M'ha dit Pau que potser vindrà demà. (o: que pot ser que vinga demà.)</i>

En valencià normatiu, no s'admet l'ús dels temps futur i condicional per a indicar probabilitat. La perífrasi de probabilitat en valencià és **deure + INFINITIU**. També es pot expressar la probabilitat mitjançant un adverbi o una locució adverbial (com ara *potser, tal vegada, tal volta, possiblement, probablement...*) seguits d'un verb en indicatiu (mai en subjuntiu). També s'accepta, tot i que és menys recomanable en els nivells formals, la construcció **pot ser que + SUBJUNTIU**.

2.3.3. Les perífrasis temporals

ÉS INCORRECTE DIR	CAL DIR
<i>Demà vaig a explicar-vos* els pronoms febles.</i>	<i>Demà us explicaré els pronoms febles.</i>
<i>Li has dit que anem a comprar* un cotxe nou?</i>	<i>Li has dit que volem comprar un cotxe nou?</i>
<i>Què li anem a fer*!</i>	<i>Què hi farem!</i>
<i>Anem a veure*: tu què li vas dir, exactament?</i>	<i>Vejam / A veure: tu què li vas dir, exactament?</i>

La perífrasi **anar a + INFINITIU** indica un futur immediat, i es considera correcta quan s'usa en un context de passat, conjugada en un temps de passat:

*Sort que heu arribat, **anàvem a començar** sense vosaltres.*

Conjugada en present, es considera poc recomanable, tot i que és admissible mentre indique un futur immediat:

***Vaig a dutxar-me**, agafa tu el telèfon si truquen.*

En aquests casos, també seria correcta la construcció **estar a punt de + INFINITIU**:

*Sort que heu arribat, **estàvem a punt de començar** sense vosaltres.*

***Estic a punt de dutxar-me**, agafa tu el telèfon si truquen.*

Ara bé, aquesta perífrasi serà incorrecta sempre que no indique futur immediat, o el que és el mateix, sempre que no indique un fet que estiga a punt d'esdevenir-se:

La setmana que ve li vaig a donar una sorpresa.*

Vaig a acceptar un lloc de treball molt bo que m'han oferit a Alacant.*

Vaig a comprar un cotxe nou.*

En aquesta mena de casos, farem servir el futur simple (*La setmana que ve li **donaré** una sorpresa*) o alguna altra perífrasi (*La setmana que ve li **vull donar** una sorpresa; **He decidit acceptar** un lloc de treball molt bo que m'han oferit a Alacant; **Vull / He decidit comprar** un cotxe nou*).

Cal tenir en compte, però, que la construcció **anar a + INFINITIU** no serà considerada perífrasi, i serà totalment correcta, sempre que el verb *anar* mantinga el seu ple sentit de “traslladar-se a un lloc”:

Vaig a Gandia a comprar un cotxe nou.

D'altra banda, les construccions **al + INFINITIU** i **en + INFINITIU** s'usen per a indicar simultaneïtat o anterioritat immediata; segons Enric Valor, la primera s'usaria per a referir-se a fets passats i la segona per a referir-se a fets futurs o intemporals (de temporalitat indefinida):

A l'entrar el president, es van alçar tots. (= “quan va entrar el president”
→ fet situat en el passat)

En acabar el partit, vindran els avalots (= “tan prompte com acabe el partit” → fet situat en el futur)

En llegir, s'abstrau per complet. (= “sempre que llig” → fet situat en un temps indefinit)

2.4. Exercicis

2.4.1. Subratlleu i esmeneu les errades de sintaxi verbal que detecteu en les frases següents:

- a) Tinc que anar al mercat aquesta vesprada.
- b) Estarà nerviós, perquè la reacció que ha tingut no és normal.
- c) Quan et compres un electrodomèstic, hi ha que llegir les instruccions.
- d) Deus de dormir si vols estar descansat per a fer l'examen.
- e) És precís que comproves la pressió dels pneumàtics abans d'iniciar un viatge.
- f) S'haurà quedat sense treball, i per això està deprimat.
- g) Teníem que lliurar el llibre a l'editor la setmana passada.
- h) Per la llum que hi ha encara, seran les sis i mitja de la vesprada.
- i) Hi ha que telefonar a l'ambulatori cada vegada que necessites anar a l'especialista.
- j) Si volem buscar feina, devem de preparar-nos bé i tenir un currículum competent.
- k) És necessari que et compres un ordinador més potent si vols fer dibuixos.
- l) Li haurà tocat la loteria perquè no para de gastar.
- m) Ja t'he dit que no és precís que m'acompanyes.
- n) Si vols conservar la feina, tindràs que fer tot el que et mane el cap.
- o) Ja deu de ser hora de plegar i encara no hem acabat la feina.
- p) Encara no sabem les condicions a les quals ens haurem d'ajustar.
- q) Espera'm un moment, que tinc que dir-te una cosa.
- r) No cal que vingues tan matí.
- s) Crec que me n'hauré d'anar: ja deu ser molt tard.
- t) T'acompanyaré al quiosc, però recorda que quan siguen les huit hi ha que entrar a l'aula.

2.4.2. Subratlleu i esmeneu les errades de sintaxi verbal que detecteu en les frases següents:

- a) Aquella nit no podia dormir, devia de ser el soroll tan fort del vent.
- b) El menjar massa ha fet que caiguera malalta i no poguera anar a la faena.
- c) Tanqueu-ho tot bé, si no entrarà la pols a casa i haurem de netejar de nou.
- d) Els dijous anem a nadar a la platja, i els divendres, a la piscina.
- e) No és menester que vingues, ja ens apanyarem nosaltres mateixos consultant el llibre d'instruccions de l'aparell elèctric.
- f) Des que el teu veí s'ha posat a treballar, no l'hem tornat a vore jugar al futbol.
- g) El Govern va a publicar enguany un decret per a regular l'horari d'estiu dels comerços, bars, restaurants i discoteques.
- h) L'obra de teatre que van representar dissabte passat era massa complicada perquè l'entengueren els xiquets del teu col·legi.
- i) Deuen de ser milionaris, perquè tenen una casa impressionant i no paren de viatjar.
- j) L'edifici que fa cantó és la tenda on hem comprat els mobles del menjador i del dormitori. Els mobles del rebedor tindran que esperar fins que estalviem més diners.
- k) Recorda que, quan vingues de treballar, hem d'anar a visitar la teua cosina.
- l) La comitiva no va arribar a l'ajuntament a les dotze del matí, com estava previst, sinó a les dotze i mitja, a causa del trànsit que hi havia a l'entrada de la ciutat.
- m) Quan arribàrem ja havia començat la conferència i no li vam poder dir res, però per la cara que feia devia d'estar molt enfadat.
- n) La policia el va culpar del delicte, però prompte es va saber que l'autor del crim no havia segut ell, si no un veí de la víctima.
- o) Si volem que la faena que ens van encarregar estiga feta a temps, tindrem que treballar de valent tota la setmana, dissabtes i diumenges inclosos.
- p) Volia fer una coca, però acabe de comprovar que no em queda gens de farina: no tindrè més remei que anar a la tenda i comprar-ne.
- q) Vaig haver de buscar la paraula en el diccionari, perquè no estava segur de com s'havia d'escriure.
- r) No sé a quina hora arribàrem a l'hotel perquè no portava rellotge, però crec que, poc més o menys, serien les set.
- s) No ens ha volgut dir per què no va vindre a la festa, però tots sospitem que estava enfadat per tot el que va passar anit.
- t) Em feia molta il·lusió anar a la festa que organitza l'associació; però justament demà tinc que portar el meu fill a la consulta del pediatre.

2.4.3. Ompliu els espais buits amb les formes d'obligació en el temps que convinga.

- a) Si voleu eixir _____ obrir la porta.
- b) Els qui _____ inscriure's, que vinguen.
- c) _____ arribar ahir però arribarà avui.
- d) Quan els actors _____ entrar en escena, podrem parlar sols.
- e) Tota aquesta faena, l'_____ fer demà perquè hui no podran.
- f) Els qui _____ declarar que no vinguen.
- g) Sempre us he dit que _____ estalviar, si volguéreu comprar un cotxe.
- h) Si _____ treballar no dirien tot això.
- i) Vosaltres _____ entrar per la finestra perquè la porta estava tancada.
- j) Tu _____ llavar la roba la setmana passada.

2.5. Morfologia: els pronoms interrogatius

- Els pronoms interrogatius
- El pronom *què*
- L'adjectiu quantitatiu *quant*
- L'adverbi *quan*
- Cal recordar que
- El pronom *qui*
- L'adjectiu - pronom interrogatiu *quin*
- L'adverbi *on*
- L'adverbi *com*

INTRODUCCIÓ

Els pronoms interrogatius són elements que serveixen per a preguntar directament o indirectament sobre les persones i les coses. També s'empren en frases exclamatives o admiratives.

El pronom *qui*

Qui és un pronom interrogatiu invariable. Pregunta per la identitat de les persones. Equival a quina persona o quines persones.

Qui vol venir a passejar pel parc?

*Encara no sé **qui** vol venir a passejar.*

El pronom *què*

Què és un pronom interrogatiu invariable. Pregunta per la identitat de les coses. Equival a quina cosa.

Què vols, ara?

*No sé mai **què** penses.*

En les interrogatives indirectes amb *què* interrogatiu, es pot substituir aquest pronom pel grup neutre *el que*:

*No sent **què** diuen. ⇒ No sent **el que** diuen.*

L'adjectiu - pronom interrogatiu *quin* i flexió

Quin és un adjectiu que presenta quatre formes: *quin*, *quina*, *quins*, *quines*. Sempre precedeix un substantiu amb el qual concorda en gènere i en nombre. Amb aquests adjectius es pregunta per un element (o uns quants) d'un grup o nombre de persones o coses:

Quina hora és?

De quins sonets em parles?

Fa de pronom quan el nom a què es refereix queda sobreentès.

*T'he portat unes peces de mostra; veges **quina** (peça) t'agrada més.*

Aquests pronoms també poden usar-se en oracions exclamatives, per a expressar admiració, enuig o censura:

***Quin** gos més bonic!*

***Quins** homes tan alts!*

Observeu que en les construccions exclamatives, quan **quin** i el nom amb què concorda fan la funció de complement directe d'un verb que s'expressa a continuació, cal introduir aquest verb mitjançant la conjunció **que**:

***Quina** barra **que** tens!*

***Quines** arracades **que** portes, Maria!*

Cal recordar que...

Quin és un adjectiu interrogatiu o (en cas que ometem el nom) un pronom; en canvi *què* és un pronom i com a interrogatiu equival a *quina cosa*. Fixem-nos que l'equivalència en castellà d'aquests dos mots és la següent:

valencià
què (inv.)

castellà
qué (inv.)

valencià
quin
quina
quins
quines } (adjectiu)

castellà
qué (inv.)

valencià
quin
quina
quins
quines } (pronom)

castellà
cuál
cuáles

No sé de **què** em parles. **Què** ha passat?
No se de qué me hablas. ¿Qué ha pasado?

Quin director t'agrada més?
¿Qué director te gusta más?

Quines pel·lícules t'han agradat més?
¿Qué películas te han gustado más?

L'adjectiu quantitatiu **quant** i flexió

Quant és un adjectiu quantitatiu que presenta quatre formes: quant, quanta, quants, quantes. Pregunta per la quantitat de l'element o els elements sobre els quals recau la interrogació. Equival a quina quantitat de, quin nombre de.

De vegades va seguit per la preposició de, especialment la forma del masculí singular.

Quant de temps fa que es fora?

Quants pastissos t'has menjat?

Fa de pronom quan el nom al qual fa referència queda sobreentés:

Quants són?

Quant val?

Pot tenir també un ús absolut equivalent a "quin preu":

Quant val, això?

Per **quant** ho vas comprar?

L'adverbi **on**

On és un adverbi pronominal que pot anar precedit de la preposició a (sense cap canvi de significat). Equival a a quin lloc o en quin lloc. També pot anar precedit d'altres preposicions locatives: de, per..., i aleshores equival a (de) quin lloc, (per) quin lloc...

On vas?

A **on** ets?

Per **on** vols passar?

D'**on** arribes ara?

L'adverbi **quan**

Quan és un adverbi pronominal que interroga sobre el moment en què ocorre l'acció i equival a en quin moment, en quina època.

Quan vindreu?

Fins **quan** sereu a la platja?

L'adverbi com

Com és un adverbi pronominal interroga sobre la manera en què s'executa l'acció i equival a *de quina manera*.

Com et trobes?

*No sé **com** dir-li-ho.*

Qué tal estais?

Com esteu?

Hola qué tal?

Hola, **com** va / **com** anem?

Me acercaré a casa la abuela a ver cómo se encuentra.

M'acostaré a ca la iaia a veure **com** es troba.

Cal recordar que...

Tot i que, en termes generals, hi ha un gran paral·lelisme entre les formes dels interrogatius castellans i valencians, cal assenyalar que, en alguns casos, no és possible establir una correspondència lineal entre unes formes i altres, sense donar lloc a calcs inadmissibles de les estructures sintàctiques de cada llengua.

2.6. Exercicis

2.6.1 Vegeu si la forma interrogativa fa d'adjectiu o de pronom.

Ex.: *Qui ha vingut?*(pronom)

- No sé mai què diu. (adjectiu / pronom)
- No sé quines sabates comprar. Em pots aconsellar? (adjectiu / pronom)
- A quanta gent heu avisat per al concert? (adjectiu / pronom)
- M'han recomanat molts llibres, però no sé quins són els millors per al treball.
(adjectiu / pronom)
- Ja em comunicareu quin dia podem trobar-nos. (adjectiu / pronom)
- Quina conclusió traieu de tot el que ha passat? (adjectiu / pronom)
- Per a qui és aquest regal? (adjectiu / pronom)
- Ens han fet moltes fotografies, però no sabem quines triar. (adjectiu / pronom)
- Si em tocara la loteria, no sé quins somnis faria realitat. (adjectiu / pronom)
- Vull organitzar un sopar, però no sé quants vindran. (adjectiu / pronom)

2.6.2. Escriviu el pronom o adjectiu interrogatiu que convinga en les frases següents:

Ex.: _____ hores vas treballar ahir ? **Quantes** hores vas treballar ahir?

Adjectiu - pronom interrogatiu		Pronoms
quin	quina	qui (persones)
quins	quines	què (coses)
		quant quanta
		quants quantes
		quan
		on
		com

SERVEI DE PROMOCIÓ I
NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

- a. _____ t'has tacat la camisa?
- b. _____ tornaràs?
- c. _____ alumnes hi ha a classe?
- d. _____ has fet?
- e. _____ em busca?
- f. _____ persones has conegut?
- g. _____ de temps t'he d'esperar?
- h. Digues-me _____ vols que anem, al cinema o al teatre?
- i. A _____ busca? Pense que s'ha equivocat de número.
- j. _____ se celebren les festes?
- k. No sé _____ vols de mi.
- l. _____ jaqueta t'agrada més?
- m. _____ diners val l'ordinador?
- n. _____ ha tancat la porta?
- o. _____ va Josep? Et presente el meu soci.

2.6.3. Els pronoms interrogatius també s'empren en frases exclamatives o admiratives, però fixe'u-vos en l'ús de l'adjectiu interrogatiu quin i flexió i el de l'adverbi exclamatiu que. Després aparelleu els pronoms interrogatius proposats de la columna dreta amb les paraules de l'esquerra segons convinga:

Adjectiu - pronom interrogatiu	Adverbi exclamatiu
$\left. \begin{array}{l} \textit{quin} \\ \textit{quina} \\ \textit{quins} \\ \textit{quines} \end{array} \right\} + \text{substantiu}$	$\textit{que} + \text{adjectiu}$

a.	Quins	divertit!	
b.	Que	aplaudiments!	
c.	Quina	impressionant!	
d.	Quin	ganes!	
e.	Que	interpretació!	
f.	Quines	espectacle!	

2.6.4. Completeu el diàleg següent emplenant els buits amb les formes interrogatives adequades:

- Bon dia, _____ li pose ?
- Pose'm taronges.
- _____ en vol ?
- Pose-me'n dos quilos.
- _____ les vol ?
- _____ són més dolces ?
- Aquestes clementines d'ací.
- _____ valen ?
- 90 cèntims.
- Moltes gràcies i adéu.
- Adéu.

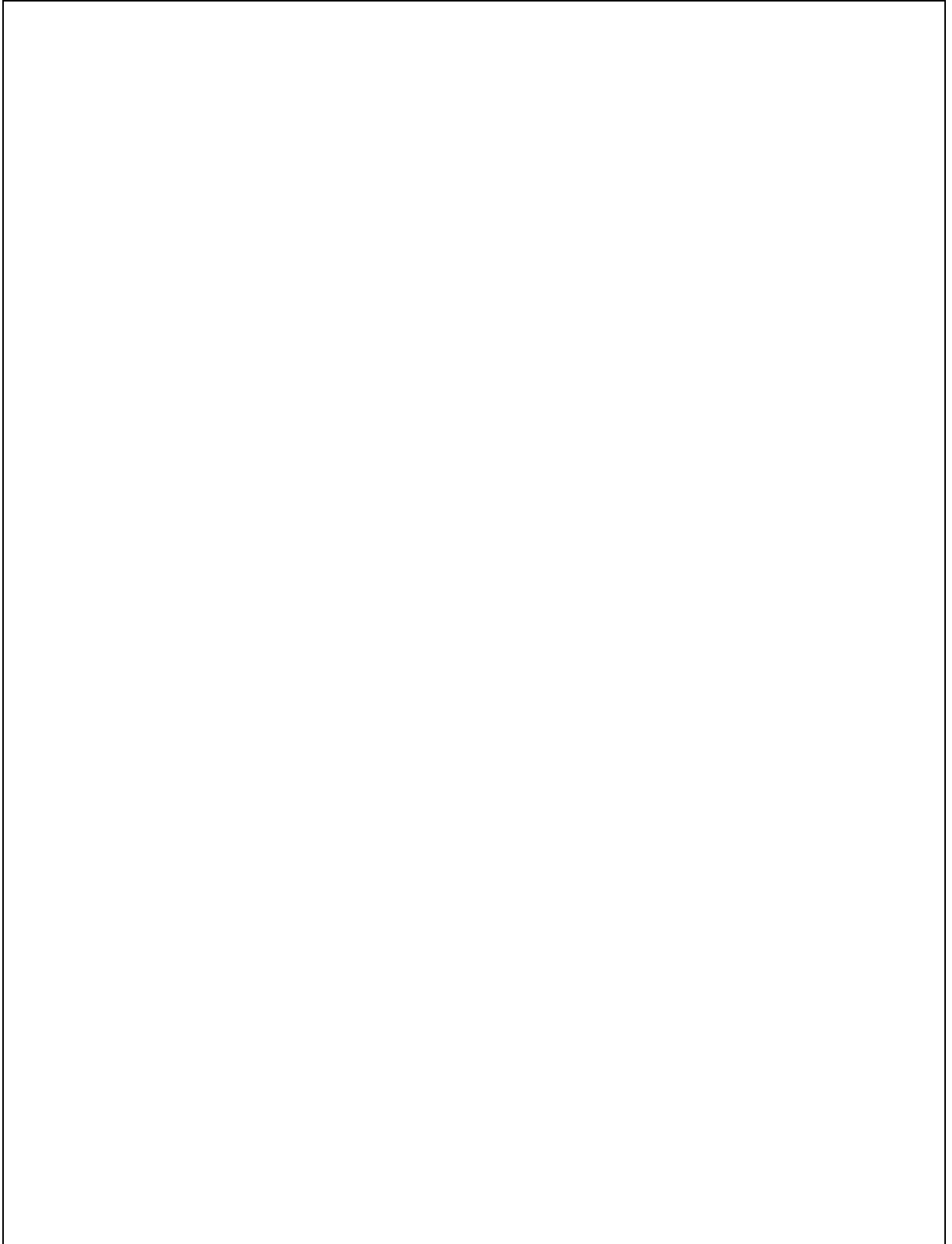

3. EXPRESSIÓ ESCRITA

1. Creieu que continuem sense valorar de manera suficient la dieta mediterrània i la substituïm per altres tipus d'aliments com ara l'anomenat *menjar ràpid*?

2. La resposta ha de tenir com a màxim 100 paraules, aproximadament (10 línies). Per tal de respondre, heu d'usar marcadors del discurs: *en primer lloc*, *en segon lloc*, *per acabar*.

3. Recordeu que l'estructura de la resposta ha de tenir l'esquema següent:
 - a) Idea principal
 - b) Idea de suport
 - c) Conclusió

4. CLAUS

1.

CLAU		
	V	F
1. Menjar habitualment pizzes i embotits no engrosseix, però pot causar trastorns en l'organisme.		X
2. Com a primer plat és recomanable una ensalada o verdura bullida.	X	
3. No és gens bo amanir les ensalades amb oli d'oliva.		X
4. Per a poder preparar un sopar sa només calen uns 15 o 20 minuts.	X	
5. Un recurs molt fàcil i sa són unes torrades de pa amb formatge fresc i pernil, acompanyat d'unes peces de fruita i iogurt.	X	

2.2. Ortografia: les vibrants

- a. Ramon somreia a totes hores.
- b. És un busca-raons: no hi parles gaire.
- c. El cant dels grills és monorim.
- d. Picasso es va fer un autoretrat.
- e. Els reaccionaris preparaven la contrarevolució.
- f. Li han posat una injecció de sèrum antiràbic.
- g. He deixat l'abric al penja-robes del rebedor.
- h. Es va enriquir ràpidament.
- i. Mirarem de contrarestar aquest ambient antireligiós.
- j. No és igual preromà que preromànic.
- k. Viu a l'extraradi de Manresa
- l. Tenia una obstrucció a les glàndules suprarenals.
- m. Em compraré una estufa amb termoregulador.
- n. Li va tocar un receptor de televisió dels més moderns.

2.4. Morfologia: perífrasis verbals

2.4.1. Subratlleu i esmeneu les errades de sintaxi verbal que detecteu en les frases següents:

- a) **He d'anar (haig d'anar)** al mercat aquesta vesprada.
- b) **Deu estar** nerviós, perquè la reacció que ha tingut no és normal.
- c) Quan et compres un electrodomèstic, **cal** llegir les instruccions.
- d) **Has de** dormir si vols estar descansat per a fer l'examen.
- e) **És necessari (és menester / cal)** que comproves la pressió dels pneumàtics abans d'iniciar un viatge.
- f) **Es deu haver** quedat sense treball, i per això està deprimit.
- g) **Haviem de** lliurar el llibre a l'editor la setmana passada.
- h) Per la llum que hi ha encara, **deuen ser** les sis i mitja de la vesprada.
- i) **Cal** telefonar a l'ambulatori cada vegada que necessites anar a l'especialista.
- j) Si volem buscar faena, **hem de** preparar-nos bé i tenir un currículum competent.

- k) És necessari que et compres un ordinador més potent si vols fer dibuixos. **(correcta)**
- l) Li **deu haver** tocat la loteria perquè no para de gastar.
- m) Ja t'he dit que no és **necessari (és menester / cal)** que m'acompanyes.
- n) Si vols conservar la faena, **hauràs de** fer tot el que et mane el cap.
- o) Ja **deu** ser hora de plegar i encara no hem acabat la faena.
- p) Encara no sabem les condicions a les quals ens haurem d'ajustar. **(correcta)**
- q) Espera'm un moment, que **he de (haig de)** dir-te una cosa.
- r) No cal que vingues tan matí. **(correcta)**
- s) Crec que me n'hauré d'anar: ja deu ser molt tard. **(correcta)**
- t) T'acompanyaré al quiosc, però recorda que quan siguen les huit **cal** entrar a l'aula.

2.4.2. Subratlleu i esmeneu les errades de sintaxi verbal que detecteu en les frases següents:

- a) Aquella nit no podia dormir, **devia ser** el soroll tan fort del vent.
- b) **Menjar** massa ha fet que caiguera malalta i no poguera anar a la faena.
- c) Tanqueu-ho tot bé, si no entrarà la pols a casa i haurem de netejar de nou. **(correcta)**
- d) Els dijous anem a nadar a la platja, i els divendres, a la piscina. **(correcta)**
- e) No és menester que vingues, ja ens apanyarem nosaltres mateixos consultant el llibre d'instruccions de l'aparell elèctric. **(correcta)**
- f) Des que el teu veí s'ha posat a treballar, no l'hem tornat a vore jugar al futbol. **(correcta)**
- g) El Govern **publicarà** enguany un decret per a regular l'horari d'estiu dels comerços, bars, restaurants i discoteques.
- h) L'obra de teatre que van representar dissabte passat era massa complicada perquè l'entengueren els xiquets del teu col·legi. **(correcta)**
- i) **Deuen ser** milionaris, perquè tenen una casa impressionant i no paren de viatjar.
- j) L'edifici que fa cantó és la tenda on hem comprat els mobles del menjador i del dormitori. Els mobles del rebedor **hauran d'esperar** fins que estalviem més diners.
- k) Recorda que, quan vingues de treballar, hem d'anar a visitar la teua cosina. **(correcta)**

- l) La comitiva no va arribar a l'ajuntament a les dotze del matí, com estava previst, sinó a les dotze i mitja, a causa del trànsit que hi havia a l'entrada de la ciutat. (**correcta**)
- m) Quan arribàrem ja havia començat la conferència i no li vam poder dir res, però per la cara que feia **devia estar** molt enfadat.
- n) La policia el va culpar del delictes, però prompte es va saber que l'autor del crim no havia **sigut** ell, si no un veí de la víctima.
- o) Si volem que la faena que ens van encarregar estiga feta a temps, **haurem de** treballar de valent tota la setmana, dissabtes i diumenges inclosos.
- p) Volia fer una coca, però acabe de comprovar que no em queda gens de farina: no tindrè més remei que anar a la tenda i comprar-ne. (**correcta**)
- q) Vaig haver de buscar la paraula en el diccionari, perquè no estava segur de com s'havia d'escriure. (**correcta**)
- r) No sé a quina hora arribàrem a l'hotel perquè no portava rellotge, però crec que, poc més o menys, **devien ser** les set.
- s) No ens ha volgut dir per què no va vindre a la festa, però tots sospitem que estava enfadat per tot el que va passar anit. (**correcta**)
- t) Em feia molta il·lusió anar a la festa que organitza l'associació; però justament demà **he de (haig de)** portar el meu fill a la consulta del pediatre.

2.4.3. Ompliu els espais buits amb les formes d'obligació en el temps que convinga.

- a. Si voleu eixir **heu d'obrir (haureu d'obrir)** la porta.
- b. Els qui **hagen d'inscriure's**, que vinguen.
- c. **Havia d'arribar** ahir però arribarà avui.
- d. Quan els actors **hagen d'entrar** en escena, podrem parlar sols.
- e. Tota aquesta faena, **l'hauran de fer** demà perquè hui no podran.
- f. Els qui **hagen de** declarar que no vinguen.
- g. Sempre us he dit que **hauríeu d'estalviar**, si volguéreu comprar un cotxe.
- h. Si **hagueren de** treballar no dirien tot això.
- i. Vosaltres **haguéreu d'entrar (vau haver d'entrar)** per la finestra perquè la porta estava tancada.
- j. Tu **havies de llavar (hagueres de llavar / vas haver de llavar)** la roba la setmana passada.

2.6.1.

- a) No sé mai **què** diu. (**pronome**)
- b) No sé **quines** **sabates** comprar. Em pots aconsellar? (**adjectiu**)
- c) A **quanta** **gent** heu avisat per al concert? (**adjectiu**)
- d) M'han recomanat molts llibres, però no sé **quins** són els millors per al treball. (**pronome**)
- e) Ja em comunicareu **quin dia** podem trobar-nos. (**adjectiu**)
- f) **Quina** **conclusió** traieu de tot el que ha passat? (**adjectiu**)
- g) Per a **qui** és aquest regal? (**pronome**)
- h) Ens han fet moltes fotografies, però no sabem **quines** triar. (**pronome**)
- i) Si em tocara la loteria, no sé **quins** **somnis** faria realitat. (**adjectiu**)
- j) Vull organitzar un sopar, però no sé quants vindran. (**pronome**)

2.6.2.

- a) **Com** t'has tacat la camisa?
- b) **Quan** tornaràs?
- c) **Quants** alumnes hi ha a classe?
- d) **Què** has fet?
- e) **Qui** em busca?
- f) **Quantes** persones has conegut?
- g) **Quant** de temps t'he d'esperar?
- h) Digues-me **on** vols que anem, al cinema o al teatre?
- i) A **qui** busca? Pense que s'ha equivocat de número de telèfon.
- j) **Quan** se celebren les festes?
- k) No sé **què** vols de mi.
- l) **Quina** jaqueta t'agrada més?
- m) **Quants** diners val l'ordinador?
- n) **Qui** ha tancat la porta?
- o) **Com** va, Josep? Et presente el meu soci.

2.6.3.

- a) **Quins** aplaudiments!
- b) **Que** divertit!
- c) **Quina** interpretació!
- d) **Quin** espectacle!

e) **Que** impressionant!

f) **Quines** ganes!

2.6.4.

- Bon dia, **què** li pose ?
- Pose'm taronges.
- **Quantes** en vol ?
- Pose-me'n dos quilos.
- **Com** les vol ?
- **Quines** són més dolces ?
- Aquestes clementines d'ací.
- **Quant** valen ?
- 90 cèntims.
- Moltes gràcies i adéu.
- Adéu.